

מִן הַתְּלִמּוּד

סדר נזיקין,
מסכת סנהדרין, דף ל"ב

”תנו רבנן: ‘צדק צדק תרדוף’ - הלך אחר חכמים לשישיבה: אחר רבי אליעזר ללוד, אחר רבן יוחנן בן זכאי לבררוד חיל, אחר רבי יהושע לפקיעין, אחר רבן גמליאל ליבנה, אחר רבי עקיבא לבני ברק”

השתא – עכשיו
איפכא – להפך

הסבר: מהפסוק "צדק צדק תרדוף" לומדים שראוי לאדם ללכת למקום מגוריהם של החכמים ולבית דינם כדי ללמוד מהם.

📍 | על המקפה

ברור חיל

ברור חיל הוא קיבוץ בצפון הנגב, הנמצא בין קריית גת לשדרות. הקיבוץ הוקם בשנת תש"ח (1948) על ידי עולים ממצרים, במטרה לשמור על הדרך היחידה ממרכז הארץ לנגב, וזוהו למעשה היישוב האחרון שהוקם בארץ לפני הקמת מדינת ישראל. **המקום נקרא על שם היישוב היהודי שהתקיים ככל הנראה בקרבת מקום בתקופת בית שני,** ובו התגורר רבן יוחנן בן זכאי, כפי שמובא בגמרא: **"...אחר רבן יוחנן בן זכאי לברור חיל".**

במרכז הקיבוץ נמצא גן ארכיאולוגי, שבו ניתן למצוא עתיקות מיישוב זה שנמצאו במשך השנים בשטחי הקיבוץ. עם השנים נקלטו ביישוב עולים רבים מברזיל, שהגיעו במסגרת גרעיני **תנועת "הבונים"**. כיום גרים בו כ-800 תושבים.

הנוף הנשקף מקיבוץ ברור חיל (Wikipedia, Lutz Fischer-Lamprecht)

סדר נזיקין | מסכת סנהדרין כ"ח- ל"ד
פרשת ראה | כ"א- כ"ז באב (19-13 לאוגוסט)

דף כ"ח: קדושתם של הכהנים

אֶת שִׁכְט הַכֹּהֲנִים קִידַשׁ הַקֶּכָּ"ה בְּקֹדֶשׁה מִיּוֹחֶדֶת, כְּפִי שֶׁאָנּוּ שׁוֹמְעִים
אֶת הַכֹּהֲנִים מְבָרְכִים עַל הַדּוּכָן, בְּעִלּוֹתָם לְכַרְכֶּת כֹּהֲנִים: **"אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּקִדְשָׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן."**

מִפְּנֵי קְדוּשַׁתָּם הַמְּיוֹחֶדֶת יֵשׁ לָהֶם דִּינִים מְיוֹחֲדִים. לְמַשָּׁל, אֲסוּר לָהֶם לְהִיטָמָא לְמַתִּים.

אולם עם זאת, התורה קובעת **שְׁשִׁשָּׁנָם מְקָרִים שְׁבָהֶם הִכְהֵן רֹאֵי לַהִיטָמָא לְמַתִּים**. אם חלילה נפטר אחד מִשְׁבַּעַת הַקְּרוּבִים שֶׁל הִכְהֵן יֵשׁ לוֹ מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם וּלְהִיטָמָא מֵהֶם. **שְׁבַעַת הַקְּרוּבִים הֵם: אָבָא, אִמָּא, אַח, אַחוּת, אִישָׁה, בֵּן וּבַת**. גַּם לְ"מַת מִצְוָה" שְׁאִין מִי שִׁיטְפֵל בְּקִבּוּרָתוֹ, חֵיב הִכְהֵן לְהִיטָמָא.

דף כ"ט: הנחש הקדמוני

בְּדִינֵי נַפְשׁוֹת - דִּינִים שֶׁהַנֶּשֶׁפֶט בָּהֶם מִתְחַיֵּב מִתָּה - בֵּית הַדִּין מְחַיֵּב לְהִתְאָמֵץ בְּיוֹתֵר כְּדִי לְחַפֵּשׁ אַפְשָׁרוֹת לְזֻכוֹת אֶת הַנֶּאֱשָׁם; אוֹלֵי הַעֲדוֹת נִגְדוּ אֵינֶה חֲזָקָה מִסְפִּיק, אוֹלֵי הוּא אֵינוֹ נִחָשֵׁב עוֹכֵר עֲבָרָה בְּמִזִּד, וְעוֹד כְּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה. אָכֵל לְאָדָם מִסִּית וּמְדִיחַ - שֶׁמִּנְסָה לְהַחֲסִיא אֲחֵרִים - אֵין מִחְפְּשִׁים אַפְשָׁרוֹת שֶׁל זֻכוֹת. כִּף לומְדִים מִפְּרֻשֵׁת בְּרֵאשִׁית: הַקֶּבֶץ הַעֲנִישׁ אֶת הַנִּחָשׁ עַל כִּף שֶׁהוּא פִּיתָה אֶת חוּהַ לְאָכּוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת, לְמָרוֹת שֶׁלְכֹארוֹרָה הָיָה אַפְשָׁר לְמַצּוֹא לוֹ טַעְנוֹת לְהַקֵּל בְּעֵנָשׁוֹ - לְמַשָּׁל, הוּא יָכוֹל הָיָה לְטַעוֹן: אֲנִי לֹא אֲשִׁם, הָרִי חוּהַ יִדְעָה שֶׁהַקֶּבֶץ הָיָה לֹא לְאָכּוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת וְהָיָה לֹא הִתָּה צְרִיכָה לְשִׁמְעַ לִי, וְאִם הָיָה אָכֵלָה, הָרִי שֶׁאָכֵלָה עַל דַּעַת עֲצָמָה. אָכֵל מֵאֲחֵר שֶׁהִנַּחֵשׁ נִחָשׁ מִסִּית וּמְדִיחַ לְעִבּוֹר אִיסוּר, לֹא טַעְנוּ כִּף בְּשִׁבְלוֹ.

!200 1158

דף ל': הכסף המוסתר

מה הדין אם אדם מוסיע בפני משפחה כל שהיא ואומר להם: דעו לכם, אביכם לפני מותו החביא סכום כסף בארון או במקום מחבוא אחר, **אבל הכסף הזה אינו של אביכם, אלא של ראובן שהפקיד אצלו את**

הכסף. הלכו הננים ומצאו את הכסף, **האם הם צריכים להחזירו לראובן?** בדרך זה בתלמוד לומדים שלא. הננים אינם צריכים להאמין לאותו אדם שהכסף אינו של אביהם.

אבל אם הכסף היה מוחבא במקום שיש אליו גישה לאיש שסיפר להם שהכסף שייך לראובן, והוא היה יכול לקחת אותו - הוא נאמן. מדוע? כי אנו מבינים שאם היה משקר הוא לא היה אומר להם כלום, אלא היגש אל המחבוא, לוקח את הכסף ונותנו לראובן.

דף ל"א: התובע ממון מחברו

אדם שתובע ממון מחברו צריך להביא ראיה שהוא צודק, אחרת בית דין אומרים לו: מצטערים, אך איננו יכולים לחייב את חברך על סמך דבריך בלבד. אחת הראיות הנפוצות היא עדים המעידים בדברי התובע, כגון: אם ראובן תובע משמעון מאה ש"ח שהלוה לו, ושמעון אומר: לא היו דברים מעולם, די לתובע להביא עדים שראו את ההלוואה. **כדי להוציא ממון זקוקים לכל הפחות לשני עדים.** בדרך זה לומדים אפשרות מענינת:

ראובן תובע את שמעון שחזיר לו מאה ש"ח שהלוה לו ושמעון מכחיש. הביא ראובן עד אחד המעיד שראה כי ראובן הלוה מאה ש"ח לשמעון ביום ראשון ועד שני שמעיד שהוא הלוה לו מאה ש"ח ביום שני. מה הדין? וכך, יש אומרים שדי בכך, כי סוף סוף יש לנו שני עדים המעידים ששמעון חייב מאה ש"ח לראובן, למרות שכל עד מדבר על מעשה אחר.

דף ל"ב: דיני ממונות ודיני נפשות

בדרך זה מתחיל הפרק הרביעי - "אחד דיני ממונות". המשנה הראשונה בפרק מלמדת שיש הלכות זהות לדיני ממונות ולדיני נפשות, ויש הלכות חלוקות.

דיני ממונות הם דינים של חיוב ממון המובאים בפני בית דין

★ | מן ההיסטוריה

תנועת "הבונים"

תנועת "הבונים" נוסדה בלונדון בשנת תרפ"ט (1929) ומטרתה היו טיפוח התרבות היהודית והלשון העברית, וחינוך חברה להגשמה חלוצית בארץ ישראל. בשנת תר"צ (1930) נוסד סניף "הבונים" בדרום אפריקה, ובתורצ"ה (1935) נוסד "הבונים" צפון אמריקה. התנועה דגלה בהתיישבות בארץ ישראל בדרך של קיבוץ, והייתה קשורה לאיחוד הקבוצות והקיבוצים. **חברי התנועה ייסדו, בין היתר, את הקיבוצים גשר הזיו, ברור חיל, כפר בלום, כפר הנשיא, בית העמק, מבוא חמה ותובל וכן היו בין מייסדי המושב השיתופי הבונים שבמישור חוף הכרמל.** בשנת תשי"ח (1958) קמה תנועת "איחוד הבונים" בעקבות התמזגות "הבונים" עם תנועות נוער שונות בעולם, ובשנת תשמ"מ (1980) התאחדה "הבונים" עם תנועת "דרור" שקמה במזרח אירופה.

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

👤 | מתולדותיו

אליעזר קילינסקי

(תרצ"ח-תשי"ז, 1938-1957)

אליעזר קילינסקי ז"ל היה חייל נח"ל שגר בקיבוץ ברור חיל. הוא נולד ברוי דה ז'נרו שבברזיל, ובשנת תשי"ד (1954) עלה לארץ והצטרף לקיבוץ ברור חיל. אליעזר ניהן בתבונת כפיים וכישרון יוצאי דופן, ועבד בכל חלקי המשק בתיקון, הרכבה ובניין. הוא התגייס לצה"ל בשנת תשט"ו (1955), ובמהלך שירותו הפגין תכונות של מסירות ואהבת המולדת. בה' אדר א' תשי"ז (6.2.1957) עלה על מוקש בעת מילוי תפקידו באזור שארם-א-שייך, נהרג ונקבר בבית העלמין בברור חיל.

טוראי אליעזר קילינסקי ז"ל (מוצעה אזורית שער הנגב)

בבית העלמין בברור חיל. אנדרטה לזכרו ולזכר ארבעה חללים נוספים מבני היישוב הוקמה בקיבוץ.

לפסיקה. דיני נפשות הם דינים של מי שעבר איסור חמור שמתחייבים עליו מיתה, למשל העובד עבדה זרה.

המשנה אומרת שמן התורה גם בדיני ממונות וגם בדיני נפשות על בית דין לחקור את העדים היטב - בכך דינם שוה.

אבל יש גם כמה הלכות חלוקות ביניהם, אחת מהן: לדיני ממונות די בשלושה דינים, ואלו דיני נפשות נידונים בפני עשרים ושלושה דינים, לכל הפחות.

📌 דף ל"ג: "בהמה טרפה"

מהי "בהמה טרפה"?

התורה מצוה שלא לאכול בהמה או עוף שלא נשחטו כדיון. על כך מוסיפה התורה ואומרת כי **בהמה ש"נטרפה", למשל בהמה שנפצעה בשדה מזאב או מאריה שרצו לטרוף אותה, לא תעזור לה שחיטה כדיון והיא אסורה באכילה.**

האם בהמה שאריה פצע את אזנה נהיית "טרפה"? לא! במסכת "חולין" לומדים את סוגי ה"טרפה", איזו בהמה נחשבת "טרפה". למשל בהמה שיש לה חור בראה, אפילו חור מזערי וקטן, הרי היא "טרפה" כי **רק פגיעה באבר חיוני לחי הבהמה מטריף אותה.**

בהמה נהיית טרפה לא רק אם טרף אותה בעל-חיים טורף, אלא גם אם למשל נפצעה בראה מסכין או מחט, הרי היא "טרפה" **שאסורה באכילה.**

התלמוד מספר שפעם הביאו לפני רבי טרפון פרה שהיה חסר לה אבר מסוים, והוא הורה שהבהמה טרפה ויש להשליכה לכלבים. אחרי זמן-מה התברר שרבי טרפון טעה, והדין היה שהפרה אינה טרפה. לאור זאת **התלמוד דן בשאלה האם בגלל טעותו היה רבי טרפון מחויב לשלם לבעל הפרה את ההפסד שגרם לו.**

📌 דף ל"ד: דיני קרבנות

מסכת זבחים עוסקת בעיקר בדיני הקרבת קרבנות. במשנה המובאת בדף זה נאמר **שיש דברים המוקרבים על המזבח בצורה של הקטרה על האש, ויש דברים שאינם מוקרבים על האש.**

כשר קרבן עולה והחלקים המוקרבים מותר קרבנות בהמה (אימורים), למשל שלמים, וכן הקומץ שהכהן נוטל מקרבן מנחה - כל אלו מוקטרים על אש המזבח.

לעומת זאת, דם הקרבנות נזרק על קרנות המזבח או קיר המזבח, אך אינו ניתן על האש. גם נסכי הקרבנות - היין שמביא בעל הקרבן אינו ניתן על האש, אלא היו שופכים אותו לתוך ספל שהיה בנוי על המזבח ומשם הוא היה מחלחל לתהום.

שאלת השבוע

התשובה לשאלה נמצאת בעלון זה

א. במה זהים ובמה שונים דיני ממונות
ודיני נפשות?

ב. באילו מקרים הפנה רשאי להיטמא
למתיים?

ג. התובע קמון מחברו – לכמה עדים
הוא זקוק לצורך הוכחת טענתו?

את התשובה יש לשלוח במייל לכתובת:
talmudisraeli@medison.co.il

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה
בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד
הישראלי (לפי בחירתכם).
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף
הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

דבר תורה לשולחן שבת

בפרשה נאמר שבחגים צריך לשמוח בבית המקדש:

**"וְשִׂמְחָה לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהָלוֹי אֲשֶׁר
בְּשַׁעְרֶיךָ וְהָגֵר וְהִיתוּם וְהָאֲלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ".**

שמונה אנשים מופיעים בפסוק בנוסף לאדם עצמו – הארבעה הראשונים הם בני ביתו, והארבעה האחרונים הם עניים הזקוקים לצדקה.

כתב רש"י על כך: **"ארבעה שלי כנגד ארבעה שלך, בנך ובתך ועבדך ואמתך, אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך".**

הקב"ה מבטיח שאם האדם ישמח את ארבעת העניים – הלווי, הגר, היתום והאלמנה – אז ה' בתמורה ישמח את בני ביתו – בנו ובתו, עבדו ואמתו.

יש לי מושג

תענית חלום

אדם שחלם חלום רע, והוא מודאג ומצטער בגללו, יכול לצום ביום שלמחרת כדי לבטל את הגזירה הרעה שהחלום אולי מרמז. צום זה נקרא "תענית חלום". כיום לא מרבים להתענות תענית חלום, ויש כאלה שבמקום לצום נותנים צדקה.

חידת בלבול מילים

זהו את היישובים המופיעים כאן בהיפוך אותיות:

רגש זיוה

פרך מובל

רבוב לחי

רכף אשינה

אבום החם

בלות

תיב מעקה

ידידי התלמוד הישראלי!

**בהתרגשות גדולה, ומתוך שבח והודאה
והכרת הטוב - אנו שמחים להגיש לכם
את עלון ה-200 של התלמוד הישראלי.**

עלון זה, הינו חלק מהמפעל החינוכי והקהילתי הגדול של התלמוד הישראלי, הפועל במאות מוקדי לימוד ברחבי הארץ והעולם, ואלפים רבים של בני נוער ומבוגרים נהנים ממנו מדי שבוע, מתחברים ומעצימים באמצעות הלימוד וההשתתפות בפרויקט את עולמם הרוחני, את המשפחה ואת הקהילה.

אנו מזמינים גם אתכם להיות חלק מהפרויקט- ליזום הקמת מוקדי לימוד נוספים ולצרף את חבריכם ומכריכם לחווית הלימוד היומית והשבועית של התלמוד הישראלי באמצעות הספרים, העלונים, הסרטים, ושאר החומרים שלנו הנמצאים באתר התלמוד הישראלי, וכן בפייסבוק וביו-טיוב.

אנו מודים לכל שותפינו לדרך על העשייה המבורכת ושותפות האמת למען הצלחת פרויקט התלמוד הישראלי, ומתפללים שנזכה לעוד שנים רבות נעימות וטובות של עשייה מבורכת למען כלל ישראל.

